

Boverket
remiss@boverket.se

Svarsfil till extra remiss om Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader.

Datum	2024-04-05
Myndighet/Organisation/Företag	PTS Brukarråd brand
E-postadress (myndighet/organisation/företag)	malin.tindberg@skane.se
Kontaktperson (namn)	Malin Tindberg

Remissvar (sätt kryss i vald ruta)

- ☐ Avstår
- ☐ Tillstyrker utan kommentar
- ☐ Tillstyrker med kommentar
- ☒ Avstyrker med motivering

Ange vilket kapitel och paragraf som respektive synpunkt avser.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
Generellt			Vi avstyrker med motiveringen att innan vi har fått läsa förslaget i sin helhet och kan se om våra synpunkter har inarbetats kan vi inte tillstyrka förslaget. Vi har därför bilagt våra tidigare inskickade synpunkter i detta remissvar.
Generellt			Vidare ifrågasätter vi att Boverket inte avser reglera skydd för byggnader med för olika aktörers prioriterade samhällsviktiga verksamhet. Bedömningen om huruvida verksamheten är prioriterad ligger på aktörerna, men när dessa gjort bedömningen behöver högre kravnivåer tillämpas, lämpligen satta av Boverket.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
1	20		Plan- och byggförordning (2011:338) 6 kap. 6 § säger att "Kravet på anmälan enligt 5 § gäller inte åtgärd som avses i 5 § första stycket 3, 4, 5 eller 6 i fråga om en byggnad eller tomt som tillhör staten eller en region," Att enbart kräva brandskyddsdokumentation vid krav på lov eller anmälan innebär en sänkning av nivån jämfört med dagens byggregler vad gäller statens och regionernas byggnader. Vänligen formulera om så att även staten och regionerna omfattas av detta krav. Regionerna har redan idag stora problem med att denna dokumentation inte tas fram vilket innebär bristfällig kunskap om befintligt brandskydd. Merparten av det regionerna gör är många små ombyggnationer i befintliga byggnader där lov eller anmälan inte krävs.
1	21		Vänligen formulera om så att även staten och regionerna omfattas av detta krav.
7	12		Verksamhetsklass 5C måste strykas i denna paragraf. Trots begränsning av gångavstånd är 30 personer en mycket stor vårdavdelning som tar väldigt lång tid att evakuera. Detta är en stor sänkning av kravnivån som är helt omotiverad och som införts utan en utredning av konsekvenserna. Dessutom krockar det med kravet att utrymningsdörr ska ersättas av alternativ utrymningsdörr enligt 7 kap. 11 §.
7	12a		Verksamhetsklass 5C måste strykas i denna paragraf. Trots begränsning av gångavstånd är 30 personer en mycket stor vårdavdelning som tar väldigt lång tid att evakuera. Detta är en stor sänkning av kravnivån som är helt omotiverad och som införts utan en utredning av konsekvenserna. Dessutom krockar det med kravet att utrymningsdörr ska ersättas av alternativ utrymningsdörr enligt 7 kap. 11 §.
7	28		Paragrafen behöver kompletteras med alternativ utrymningsdörr enligt nedan med avseende på 7 kap. 11 §. <i>Utrymmen som ska vara tillgängliga och användbara i publika lokaler enligt Boverkets föreskrifter (2025:XX) om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader och som inte skyddas med automatisk vattensprinkleranläggning för personskydd eller boendesprinklersystem ska vara frångängliga i sådan utsträckning att personer med nedsatt rörelseförmåga har tillgång till två av varandra oberoende utrymningsplatser eller tillgängliga och användbara utrymningsdörrar eller alternativa utrymningsdörrar som är frångängliga hela vägen till säker plats.</i>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
7	32		Även Vk 5c behöver omfattas. "I verksamhetsklass 1, 3A, 3B, 3C och 5C kan sådan anordning utgöras av nyckel eller motsvarande som personer kan förväntas ha tillgång till." Utrymning från 5C är alltid assisterad av personal med tillgång till nyckel eller motsvarande. Det finns också ett mycket stort behov av låsning med hänsyn till stöld, obehörigt förfarande, obehörig åtkomst, hot- och våldssituationer m.m. i Vk 5C.
7	33		Motsvarande krav som har förts in i 7 kap. 32 § behöver även föras in i 33 §: "I verksamhetsklass 5C kan sådan anordning utgöras av nyckel eller motsvarande som personer kan förväntas ha tillgång till." Utrymning från 5C är alltid assisterad av personal med tillgång till nyckel eller motsvarande. Det finns också ett mycket stort behov av låsning med hänsyn till stöld, obehörigt förfarande, obehörig åtkomst, hot- och våldssituationer m.m. i Vk 5C.
7	37		Punkt 6 behöver begränsas till kommunikationsstråk (det vill säga vårdkorridorer och inte vårdsalar) samt tillhörande utrymningspassager inom Vk 5C. Väsentlig höjning från kravnivån i BBR om man syftar på alla Vk 5C-utrymmen. Högst omotiverad och kostnadsdrivande höjning. Alla sjukhus i Sverige har reservkraft för belysning i medicinskt utrymme (vårdrum) då det finns krav på detta i 710.560.9 i SS 436 40 00.

Vid behov, infoga ytterligare rader ovan.

Bilaga - Tidigare lämnade synpunkter på originalremissen som skickades ut den 4 maj 2023

Kapitel och §	Synpunkt	Förslag
Generell kommentar	Det är olyckligt att en del preciserade krav från dagens allmänna råd försvinner och att branschen själva ska ta fram handböcker. I synnerhet för Vk 5C, där man i SOU 2021:71 <i>Rikssintressen i hälso- och sjukvården</i> kommit fram till att det krävs mer nationell reglering för ändamålsenliga byggnader.	Synpunkten är generell kring hela strukturen och något konkret förslag på ändring kan därför inte ges här.
Generell kommentar	I kapitel 2.3 <i>Syften och mål med författningsförslaget</i> konstateras att "regelarbetet främst har omfattat reglernas uppbyggnad och struktur. Avsikten har inte varit att ändra den kravnivå eller, annorlunda uttryckt, den säkerhetsnivå som följer av reglerna. Ett undantag är dock fem särskilda utredningspunkter som identifierades i samband med översynens uppstart." Dessa fem punkter omfattar inte behov av ändrad kravnivå på verksamhetsklass 5C, men vi kan konstatera att flera krav för just Vk 5C har försvunnit/sänkts i det nya förslaget. De krav som vi har identifierat som tagits bort eller sänkts är: - krav på brandskyddsdokumentation borttaget (indirekt, dock ej för privata vårdgivare, men merparten av sjukhusen ägs av regionerna), - krav på luftslussar borttaget, - att krav på sprinkler tillförs till brandcell med Vk 5C istället för byggnad i Vk 5C, - att vid avsteg från säkerhetsnivån vid ändring så kravställs sprinkler endast vid ändrad användning, där det tidigare kravställdes för all typ av ändring, - att vid avsteg från säkerhetsnivån vid ändring så återfinns inte krav på två av varandra oberoende utrymningsvägar, - sänkt byggnadsklass på alla nivåer I ändringsförslaget tillförs nödbelysning i Vk 5C samt att horisontell utrymning tydligare kravställs för 5C, men sammantaget är dock känslan att kravnivån för Vk 5C har sänkts så det vore bra om Boverket gör en översyn för den förändrade säkerhetsnivån för Vk 5C. Utifrån Boverkets resonemang i kapitel 2.4 <i>Motiv till att reglera säkerhet i händelse av brand</i> om att säkerställa en säkerhetsnivå som är erforderlig och inte får orimligt stora konsekvenser; och att vi inom våra sjukhus ansvarar för säkerheten för samhällets svagaste individer, så får kravnivån inte sänkas. Individerna på våra sjukhus är idag mycket sjukare, har större behov av uppkoppling mot utrustning och är svårare att flytta på jämfört med hur det var för ca 30 år sedan. Det man behöver ha med sig är att individer som för 30 år sedan vårdades på våra vårdavdelningar vårdas nu i hemmet, de som för 30 år sedan vårdades på en intensivvårdsavdelning vårdas nu på vanlig vårdavdelning, och de som idag vårdas på våra intensivvårdsavdelningar hade i många fall inte överlevt motsvarande sjukdom eller skada för 30 år sedan. Denna förändring borde motivera en högre kravnivå på det byggnadstekniska brandskyddet snarare än en sänkning.	Boverket bör göra en översyn för den förändrade och totala säkerhetsnivån för Vk 5C och noggrant överväga om alla sänkningar verkligen bör genomföras. Utgångspunkten bör vara att byggnaderna blir tillräckligt säkra att vistas i och att en brand i övrigt inte får orimligt stora konsekvenser.
1 kap. 4 §	Otydligt om dörren i samma plan behöver vara i första brandcellen som utrymning sker till. Förtydliga om fler än en brandcell kan passeras före utrymningsdörren nås.	Förtydliga att utrymningsdörr kan nås från annan brandcell än den man först utrymmer till.
1 kap. 20 §	Brandskyddsdokumentation borde behövas för ändrad användning om krav på/förutsättningar för brandskyddet ändras.	En brandskyddsdokumentation ska upprättas om åtgärden är lov- eller anmälningspliktig och/eller påverkar byggnadens <u>eller verksamhetens</u> säkerhet i händelse av brand.
1 kap. 20 §	Brandskyddsdokumentation borde även behövas för åtgärder som normalt är anmälningspliktiga men där staten och regionerna är undantagna.	Vänligen formulera om så att även staten och regionerna omfattas av detta krav. Vi har stora problem med att denna dokumentation inte tas fram idag vilket innebär bristfällig kunskap om befintligt brandskydd.

Kapitel och §	Synpunkt	Förslag
2 kap. 5-8 §	Förslaget att Vk 5C som tidigare tillförts byggnadsklass Br0 blir byggnadsklass 1, Vk 5C som tidigare tillförts byggnadsklass Br1 blir byggnadsklass 2 och Vk 5C som tidigare tillförts byggnadsklass Br2 blir byggnadsklass 3 bedöms kunna påverka Vk 5C trots viss specifik kravställning för just Vk 5C. Principen för en Vk 5C är att undvika att utrymma och om utrymning ändå måste ske så ska det företrädesvis ske till angränsande brandcell. Krävs vidare utrymning till andra byggnadskroppar/byggnader ska detta kunna ske lugnt och metodiskt från en relativt säker plats så att inte patientsäkerheten påverkas. Utöver detta behöver verksamhet fortgå i övriga byggnaden utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv. Med anledning av detta är det av yttersta vikt att bärverk och brandceller är erforderligt dimensionerade, att ytskikt inte bidrar till brandspridning etc.	Boverket bör göra en översyn för den förändrade och totala säkerhetsnivån för Vk 5C och noggrant överväga om alla sänkningar verkligen bör genomföras. Utgångspunkten bör vara att byggnaderna blir tillräckligt säkra att vistas i och att en brand i övrigt inte får orimligt stora konsekvenser.
2 kap. 9 §	I författningskommentarerna samt i kap. 6.8.4 framgår att Boverket valt att inte införa preciserade krav för Vk 0. Då brandkonsulter och övriga projektörer generellt inte kan förväntas ha insyn och kunskap om de patientsäkerhets-, egendomsskydds- och förvaltningsaspekter som är förknippade med den typen av verksamhet bör det i författningskommentarerna här även hänvisa till att det finns särskilt sakkunniga inom brandskydd hos huvudmannen och att dessa nyttjas/konsulteras för att nå rätt nivå.	Förslag att lägga till 'särskilt sakkunnig inom brandskydd hos' huvudmannen.
5 kap. 8 §	Svårläst mening. Förtydliga att "övriga utrymmen" innebär samtliga övriga verksamhetsklasser.	Trots första stycket får byggnadsdelar vara utformade i material i lägre brandteknisk klass om de är skyddade av tändskyddande beklädnad i brandceller med verksamhetsklass 3A, 3B, 3C, 4, 5A, 5B och 5C och om de är skyddade av material i brandteknisk klass D-s2,d0 i <u>utrymmen i övriga verksamhetsklasser</u> övriga utrymmen .
5 kap. 21 § 10	Vi håller i princip med om att funktionell enhet i verksamhetsklass 5C ska utformas som egen brandcell, men vi anser även att man behöver beakta byggnadsutformningen, vilket kanske egentligen är kopplat till ändring. Våra verksamhetsgränser, eller bättre uttryckt, den yta som en funktionell enhet nyttjar, ändras konstant. Det är därför i många fall bättre att bibehålla brandcellsgränser som är kopplade till huskroppar och andra byggnadstekniska förutsättningar som säkerställer två av varandra oberoende utrymningsvägar än att flytta eller komplettera med brandcellsgräns för att följa utsträckningen av en funktionell enhet.	Komplettera författningskommentarerna till 5 kap. 21 § gällande funktionell enhet i verksamhetsklass 5C med att brandcellsgräns även kan tillföras annan lämplig byggnadsutformning med begränsat antal patienter där fokus är tillgång till två av varandra oberoende alternativa utrymningsdörrar.
5 kap. 30 §	Paragrafen ställer krav på brandteknisk avskiljning utifrån verksamhetens skyddsbehov vilket även borde omfatta Vk 5C.	Förslag till tillägg: 6. Funktionella enheter i verksamhetsklass 5C.
7 kap. 11 §	Ändra till plural för att förtydliga att det kan vara flera alternativa utrymningsdörrar.	...ersättas av alternativa <u>utrymningsdörrar</u> ...
7 kap. 46 §	Skillnad mot nu gällande BBR, i allmänt råd står "byggnader i verksamhetsklass 5C", vilket nu byts till "brandceller med verksamhetsklass 5C". Konsekvensen kan bli att mindre delar av sjukhusbyggnader sprinklas, kan tolkas som att kravnivån ändras.	Återanvänd skrivning från nuvarande BBR, "byggnader i verksamhetsklass 5C".
7 kap. 24-25 §	Det står inget om att hänsyn kan behöva tas till sängbredder i utrymningspassager från Vk5B och 5C.	Lägg till i författningskommentar på sid. 368: För verksamhetsklasser 5B och 5C kan hänsyn behöva tas till sängbredder.
10 kap. 1-9 §	Krav utfaller endast vid ändrad användning, vilket är en skillnad mot nu gällande BBR där all typ av ändring omfattas. Att det delvis förtydligas i författningskommentarerna är bra, men det ger fortfarande utrymme för en lägre kravnivå.	Ta bort <i>ändrad användning</i> så att krav tillförs för all typ av ändring.
10 kap. 1 §	Tidigare var kravet enbart vid ändring av vind, nu innebär skrivelsen att alla krav i 7 kap. ska uppfyllas.	Specificera att det enbart gäller ändring av vind alternativt ta bort berörda verksamhetsklasser i 10 kap. 5 §. Om avsikten är att ställa krav på hela utrymningskapitlet (och inte specifikt vind) så bör Boverket överväga att lägga till Vk 5C utifrån perspektivet att man idag bedriver mer avancerad sjukvård med individer som är mycket sjukare/svagare än för 30 år sedan. Det brandskydd som byggdes en gång i tiden är inte tillräckligt för dagens vårdformer.

Kapitel och §	Synpunkt	Förslag
10 kap. 2 §	Skillnad mot nu gällande BBR där det i allmänt råd står "Verksamhetsklass 2B, 2C och 5C bör utföras med minst två av varandra oberoende utrymningsvägar". Skrivelsen byts till "Avsteg från säkerhetsnivån avseende antalet utrymningsdörrar får inte göras.. ..2B och 2C". Att Vk 5C utesluts från kravet på antal 'utrymningsdörrar' är förståeligt, men avsteg får inte göras på två av varandra oberoende utrymningsvägar, som för Vk 5C normalt innebär tillgång till två av varandra oberoende alternativa utrymningsdörrar.	Förslag att lägga tillbaka Vk 5C i paragrafen med följande tillägg: För Vk 5c ska utrymningsdörrar ersättas av alternativa utrymningsdörrar där utrymningsstrategin bygger på det. Det mest logiska vore dock att Vk 5C lyfts in i 10 kap. 1 §, se även nästföljande synpunkt.
10 kap. 5 §	Vk 3C och 5B har redan krav på sig genom 1 §.	Ta bort hela paragrafen och lägg till Vk 5C i 1§.
10 kap. 5 §	I författningskommentarerna ges exempel på en situation där det kan vara uppenbart oskäligt med hänsyn till ändringens omfattning att tillgodose kraven. Utifrån vår bild av hur man bygger om och anpassar lokaler inom sjukhus föreslår vi ett förtydligande av exemplet.	Förslag på förtydligande till författningskommentarerna på sid 413: Exempel på en situation där det kan vara uppenbart oskäligt med hänsyn till ändringens omfattning att tillgodose kraven kan vara om <u>enstaka rum</u> ett mindre utrymme i ett sjukhus som inte tidigare använts för vård ändras för att vård ska kunna bedrivas där och sprinkleranläggning helt saknas i byggnaden. Då kan det normalt anses vara uppenbart oskäligt att förse byggnaden med sprinklercentral och tillhörande installationer för att tillgodose kraven för ett enskilt mindre rum. Om däremot <u>en större del av en avdelning ändras eller</u> hela nya avdelningar eller liknande tillskapas kan det inte anses uppenbart oskäligt att förse dem med automatisk vattensprinkleranläggning.